

Sygn. akt I ACa 715/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk
Sędziowie:	SSA Marta Sawicka SSA Eugeniusz Skotarczak (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa M. Ż.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

o stwierdzenie nieważności uchwał

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 12 lipca 2013 r., sygn. akt I C 348/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. powództwo oddala;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 430 (czterysta trzydzieści) złotych tytułem kosztów postępowania;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 434,22 (czterysta trzydzieści cztery złote i dwadzieścia dwa grosze) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA E. Skotarczak SSA E. Buczkowska – Żuk SSA M. Sawicka

Sygn. akt I ACa 715/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koszalinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. Ż. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. o stwierdzenie nieważności uchwał stwierdził nieważność uchwał pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

o numerach (...) i (...), powziętych na Walnym Zgromadzeniu pozwanej Spółdzielni w dniu 31 maja 2012 roku oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że decyzją z 20 stycznia 1989 roku, po rozpatrzeniu wniosku Wojewódzkiej Dyrekcji Inwestycji Oddziału Rejonowego w K., udzielono pozwolenia na budowę inwestycji, obejmującej realizację dwóch budynków mieszkalnych, kotłowni, hydroforni, stacji transformatorowej, sieci osiedlowych oraz urządzenia terenu przy ul. (...) w P..

Decyzją z 30 grudnia 1992 roku wyrażono zgodę na przeniesienie decyzji o pozwoleniu na budowę z 20 stycznia 1989 roku na Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w P..

Na mocy umowy sporządzonej w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) w B. w dniu 7 listopada 1992 roku Miasto i Gmina P. sprzedało Spółdzielni Mieszkaniowej (...) rozpoczętą budowę budynków mieszkalnych 16-u rodzinnego i 32-u rodzinnego oraz budynku hydroforni oraz oddało w użytkowanie wieczyste działki na których zlokalizowana była inwestycja o nr (...), (...) i (...), położonych przy ul. (...) w P..

Na mocy umowy zamiany, sporządzonej w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) w dniu 29 grudnia 2009 roku, Gmina P. oddała w użytkowanie wieczyste na rzecz Spółdzielni działkę gruntu o nr (...), a także przeniosła prawo własności stanowiących odrębną nieruchomość znajdujących się na tej działce budynków: handlowo – usługowego o powierzchni użytkowej 65 m⁽²⁾ oraz kotłowni o powierzchni użytkowej 140 m⁽²⁾, a Spółdzielnia przeniosła na rzecz Gminy prawo użytkowania wieczystego działki nr (...) oraz prawo własności stanowiących odrębną nieruchomość: budynku hydroforni oraz ujęcia wody.

W umowie stwierdzono, że na działce gruntu nr (...) Spółdzielnia wybudowała budynek handlowo – usługowy, murowany, jednokondygnacyjny o powierzchni użytkowej 65 m² oraz budynek kotłowni, murowany, jednokondygnacyjny o powierzchni użytkowej 140 m².

Odbioru budynku kotłowni dokonano w dniu 30 czerwca 1993 roku. Przejęcie w dozór kotłowni nastąpiło 24 września 1993 roku.

Wydzielony z części budynku handlowo-usługowego lokal miał pierwotnie stanowić magazyn, a w późniejszych planach zamierzano adaptować go na klub osiedlowy. Ostatecznie, jako lokal użytkowy, został przeznaczony na wynajem. Znajduje się w nim laboratorium. W 2011 roku nie były w nim zlokalizowane żadne urządzenia służące do prawidłowego funkcjonowania sąsiadującej z pomieszczeniem kotłowni. Także w księdze wieczystej nieruchomości, o nr (...), znajdował się wpis o budynku handlowo – usługowym o powierzchni użytkowej 65 m².

Z dniem 12 marca 2013 roku z księgi wieczystej wykreślono wpis dotyczący budynku handlowo – usługowego.

W dniu 29 czerwca 2011 roku Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjęło uchwałę nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółdzielni za 2011 rok, zamykające się po stronie aktywów i pasywów sumami bilansowymi 2.221.058,07 zł oraz dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 2.352,57 zł.

We wprowadzeniu do sprawozdania stwierdzono, że spółdzielnia prowadzi działalność bezwynikową w zakresie gospodarki zasobami mieszkaniowymi. Pozostała działalność poza gospodarką mieszkaniową jest opodatkowana.

W rubryce „amortyzacja” nie wpisano żadnej kwoty. W rubryce „inne przychody operacyjne” wskazano „8.582,73”, a w pozycji „inne koszty operacyjne” wpisano „5.678,16”. Tym samym, zysk brutto wyniósł 2.904,57 zł, co po odliczeniu podatku dochodowego od osób prawnych odpowiadało zyskowi netto w wysokości 2.352,57 zł. W środkach trwałych wymieniono budynek handlowo – usługowy, przy koszcie wytworzenia 74.400 zł. Z tego tytułu w pozycji umorzenie środków trwałych/zwiększenie wskazano 1.860 zł.

W trakcie obrad Walnego Zgromadzenia powódka sygnalizowała nieprawidłowość związaną z brakiem ujęciu w sprawozdaniu amortyzacji lokalu użytkowego wynajmowanego przez Spółdzielnię.

Sprawozdanie, stanowiące załącznik do uchwały, zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Tego samego dnia, Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjęło również uchwałę nr (...) w sprawie podziału zysku z pozostałej działalności Spółdzielni za 2011 roku.

Zgodnie z tą uchwałą, zysk z działalności w wysokości 2.352,57 zł przeznaczono na:

- kwotę 162 zł dla nieruchomości przy ul. (...) polecono wypłacić w równych częściach członkom Spółdzielni tej nieruchomości,
- kwotę 2.190,57 zł polecono wypłacić w równych częściach wszystkim członkom Spółdzielni.

Budynek handlowo – usługowy jest samodzielnym lokalem użytkowym i nie należy do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.. Budynek ten powinien być klasyfikowany jako środek trwały, a dla poszczególnych okresów rozliczeniowych powinna być naliczana amortyzacja, stanowiąca koszt uzyskania przychodu i wykazywana w rachunku zysków i strat, w kosztach działalności operacyjnej, bilansie i odpowiednich rubrykach aktywów i pasywów.

Sąd uznał, że powództwo oparte na podstawie art. 42 §1 i 2 ustawy z 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 roku, Nr 188, poz. 1848 j.t. ze zm.) jest zasadne.

Sąd wskazał, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do przesądzenia, czy w związku z wynajmem lokalu użytkowego, znajdującego się w dwubryłowym budynku, a wydzielonym ze znajdującej się tam kotłowni, pozwana Spółdzielnia powinna dokonywać amortyzacji na zasadach określonych w przepisach ustawy o podarku dochodowym od osób prawnych (art. 16a-16m), czy też należy zastosować w ustalonym stanie faktycznym art. 16c pkt 2 powyższej ustawy w zw. z art. 6 ust. 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. W ocenie pozwanej, wartość spornego obiektu, jako środka trwałego sfinansowanego bezpośrednio z funduszu zasobowego lub wkładów mieszkaniowych i budowlanych, podlegać winna umorzeniu. Zdaniem zaś powódki, w związku z wynajmem spornego lokalu należało dokonywać amortyzacji.

Powyższa okoliczność determinowała według Sądu ocenę co do zaskarżonych przez powódkę uchwał. Jeśli bowiem sprawozdanie finansowe Spółdzielni za 2011 rok sporządzone zostało w sposób sprzeczny z prawem, to uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni zatwierdzająca takie sprawozdania, jak i uchwała w sprawie podziału zysku ustalonego w oparciu o takie sprawozdanie, są nieważne, z uwagi na ich sprzeczność z ustawą.

Zgodnie z art. 16c pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 roku, Nr 74, poz. 397 j.t. ze zm.), amortyzacji nie podlegają budynki, lokale, budowle i urządzenia zaliczane do spółdzielczych zasobów mieszkaniowych lub służących działalności społeczno-wychowawczej prowadzonej przez spółdzielnie mieszkaniowe.

W ocenie Sądu, podzielić należało stanowisko strony powodowej, a także wnioski biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, że na potrzeby niniejszej sprawy należało dokonać interpretacji pojęcia „zasobów mieszkaniowych” dla potrzeb ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Sąd podkreślił, że brak jest definicji ustawowych tego pojęcia, i to zarówno w omawianej ustawie, jak i w innych aktach prawnych. Odwołując się do znaczenia słownikowego tego pojęcia, Sąd wskazał, że pojęcie "zasób" oznacza pewną nagromadzoną ilość czegoś (Słownik języka polskiego pod redakcją M. Szymczaka, Warszawa 1992 r., t. III str. 960), a pojęcie "mieszkaniowy" jest równoznaczne w swojej treści z "pomieszczeniem, w którym stale się mieszka, złożone zwykle z pokoju, kuchni, łazienki, ubikacji, przedpokoju". Dodatkowo, opierając się na kryterium funkcjonalnym, w interpretacjach organów podatkowych oraz orzeczeniach sądów administracyjnych rozszerza się powyższe pojęcie

w ten sposób, iż przez zasoby mieszkaniowe rozumie się nie tylko same lokale mieszkaniowe, ale także pozostałe pomieszczenia i urządzenia wchodzące w skład budynku mieszkalnego lub znajdujące się poza nim, których istnienie jest niezbędne dla prawidłowego korzystania z mieszkań przez mieszkańców, jak również ułatwiające im dostęp do budynku mieszkalnego oraz zapewniające sprawne jego funkcjonowanie i administrowanie.

Wskazał nadto, że jakkolwiek brak jest wyraźnej definicja "zasobów mieszkaniowych", to nie sposób uznać, że mają one do spełnienia inną funkcję niż zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych ludności. W tym zakresie odwołał się do ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733 z późn. zm.), która za mieszkaniowy zasób gminy uznaje lokale przeznaczone na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Konsekwencją takiego, słownikowego pojmowania "zasobów mieszkaniowych" jest uznanie, że prowadzenie gospodarki zasobami mieszkaniowymi odnosi się tylko do tych działań spółdzielni mieszkaniowej, które polegają na realizacji zadań mieszkaniowych. Z tego względu:

- budynki mieszkalne wraz z wyposażeniem technicznym oraz przynależnymi pomieszczeniami,
- pomieszczenia znajdujące się w budynku mieszkalnym lub poza nim, związane z administrowaniem i zapewnieniem bezawaryjnego funkcjonowania osiedlowych budynków mieszkalnych,
- urządzenia i uzbrojenia terenów, na których znajdują się wyżej wymienione budynki,

będą zaliczały się do spółdzielczych zasobów mieszkaniowych i w związku z powyższym nie będą podlegały amortyzacji zgodnie z normą zawartą w art. 16c ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zdaniem Sądu zwiększanie zakresu pojęciowego terminu „spółdzielczy zasób mieszkaniowy” nie może następować w oderwaniu od jego znaczenia. W szczególności, pojęcia spółdzielczego zasobu mieszkaniowego nie należy rozszerzać wobec lokali użytkowych, także w przypadku, gdy lokal taki znajduje się w budynku zawierającym zasób mieszkaniowy. Lokale użytkowe stanowiące własność spółdzielni zaliczać należy tym samym do pozostałych składników majątku, niezaliczonych do spółdzielczego zasobu mieszkaniowego, które podlegać będą amortyzacji na zasadach określonych w przepisach powołanej wyżej ustawy podatkowej (art. 16a-16m).

Sąd podkreślił, że przyjęcie, iż do takiego zasobu wchodziłyby inne lokale, takie jak lokale użytkowe, o których jest mowa w art. 1 ust. 1 in fine, art. 1 ust. 2 pkt 2 u.s.m. (lokale o innym przeznaczeniu, czy garaże wielostanowiskowe) byłoby sprzeczne z celem i istotą art. 16c pkt 2 u.p.d.o.p. Zbędne byłoby ograniczenie zawarte w tym przepisie, bo ustawodawca wskazałby wprost, że chodzi o wszystkie budynki, lokale, budowle i inne urządzenia znajdujące się we władaniu spółdzielni mieszkaniowych bez względu na ich przeznaczenie, albo wprost odesłałby do zakresu art. 1 ust. 1 u.s.m. Co więcej, pojęcie spółdzielczego zasobu mieszkaniowego musi i powinno być spójne z art. 17 ust. 1 pkt 44 u.p.d.o.p. jako, że także i on operuje pojęciem "zasób mieszkaniowy", wprowadzając zwolnienie od podatku dochodowego, dochodów m.in. spółdzielni mieszkaniowych uzyskanych z gospodarki zasobami mieszkaniowymi w części przeznaczonej na cele związane z utrzymaniem tych zasobów.

Do odmiennej konkluzji zdaniem Sądu może prowadzić także argumentacja strony pozwanej, która zmierzała niejako do jednolitego scharakteryzowania wszystkich pomieszczeń znajdujących się w spornym dwubryłowym budynku, jako służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania budynków mieszkalnych. Na poparcie powyższej tezy Spółdzielnia podnosiła okoliczność, że sporne pomieszczenie użytkowe zostało wydzielone z kotłowni, stąd też cały budynek należało uznać za zasób mieszkaniowy Spółdzielni.

Argumentacja taka całkowicie pomija jednak szereg istotnych okoliczności. Po pierwsze, sporny lokal użytkowy został wydzielony z dwubryłowego budynku ścianami i prowadzi do niego osobne wejście. Jednocześnie brak jest połączenia pomiędzy tymże lokalem, a pomieszczeniami kotłowni (k. 129). Ponadto, zarówno w księdze wieczystej (k. 154), wedle stanu miarodajnego dla rozstrzygnięcia tj. w 2011 roku, jak i w akcie notarialnym z 29 grudnia 2009 roku (k.

66), obok kotłowni dokonano także wyróżnienia osobnego budynku, określonego jako handlowo – usługowy. Nie było również przedmiotem sporu między stronami, że sporne pomieszczenie nie zawiera żadnych instalacji służących prawidłowemu funkcjonowaniu kotłowni, lecz jest wynajmowane osobie trzeciej, która prowadzi w nim laboratorium.

W tym stanie rzeczy według Sądu brak jest jakichkolwiek racjonalnych przesłanek dla uznawania lokalu użytkowego za element kotłowni, a tym samym zaliczania go do spółdzielczego zasobu mieszkaniowego.

Za bezprzedmiotową dla rozstrzygnięcia Sąd uznał także argumentację strony pozwanej w zakresie, w jakim wskazywała, że o charakterze spornego lokalu przesądzać winien fakt sfinansowania budowy budynku dwubryłowego z wkładów budowlanych. Przepis art. 16c pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie odnosi się bowiem w ogóle do sposobu sfinansowania budowy środków trwałych w nim określonych, lecz zasadnicze znaczenie przyznaje kryterium funkcjonalnemu. Podkreślił, że tożsame stanowisko w analogicznym stanie faktycznym wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 6 października 2008 r. (sygn. I SA/Gl 158/08, LEX nr 498401).

Reasumując, skoro w rozpatrywanej sprawie nie zachodzi wyjątek określony w art. 16c pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, to Spółdzielnia sporządzając sprawozdanie powinna naliczać roczną amortyzację od tego budynku i zaliczać ją do kosztów uzyskania przychodów, wykazując ją w rachunku zysków i strat, w odpowiedniej pozycji kosztów działalności operacyjnej, w bilansie oraz w odpowiednich rubrykach aktywów i pasywów.

Skoro zaś sprawozdanie finansowe Spółdzielni za 2011 rok sporządzone zostało w sposób sprzeczny z powyższymi wytycznymi, to uchwała nr (...), zatwierdzająca to sprawozdanie, dotknięta jest uchybieniem skutkującym jej nieważnością, co wynika wprost z art. 42 §2 ustawy – Prawo spółdzielcze. Jednocześnie, skoro podjęta tego samego dnia uchwała nr (...) dotyczyła podziału zysku, którego wysokość ustalono w sposób wadliwy, zachodzą również przesłanki do stwierdzenia nieważności tej uchwały.

Z uwagi na powyższe okoliczności, Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Sąd dał wiarę dowodom stanowiącym podstawę ustaleń faktycznych, jako spójnym, logicznym, znajdującym wzajemne potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd uznał za wiarygodną w całości i podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego z zakresu rachunkowości P. S.. Skoro bowiem lokal użytkowy wynajmowany przez Spółdzielnię nie może być zakwalifikowany jako spółdzielczy zasób mieszkaniowy, to brak jest podstaw do uchylenia się od naliczania rocznej amortyzacji dotyczącej tego lokalu, zaś sporządzone przez pozwaną sprawozdanie jest wadliwe. Podkreślił, że powyższa opinia została sporządzona przez biegłego z zakresu właściwej specjalności, a zawarte w niej wnioski zostały wszechstronnie i przejrzyście umotywowane. Zgłoszone zaś przez stronę pozwaną zarzuty nie zasługiwały na uwzględnienie, co zostało już omówione.

Żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności zgromadzonych w sprawie dokumentów.

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd pominął powołane przez stronę pozwaną dowody z dokumentów na okoliczność finansowania budowy spornego budynku dwubryłowego, albowiem okoliczność ta pozostawała bez znaczenia dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd pominął również załączoną do akt sprawy przez pozwaną ekspertyzę sporządzoną przez Z. P.. Wedle utrwalonego w judykaturze poglądu prawnego, nie może być traktowana jako dowód w postępowaniu opinia biegłego (w tym również biegłego stałego) sporządzona na polecenie strony i złożona do akt sądowych.

Odnosząc się do dowodów z przesłuchania stron, Sąd za wiarygodne w całości uznał twierdzenia powódki, a odmówił wiary dowodowi z przesłuchania A. W.. Z protokołu Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni wynika, że powódka podnosiła zarzuty w przedmiocie nieprawidłowości sprawozdania za 2011 rok, jednak nie zostały one uwzględnione. Mając zaś na uwadze wyniki przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego,

twierdzenia powódki w tym zakresie okazały się uzasadnione, zaś stanowisko strony pozwanej, wyrażone także na rozprawie przez A. W., nie znalazło usprawiedliwionych podstaw.

O kosztach procesu orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 §1 i §2 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana.

Zaskarżyła go w całości zarzucając jemu:

1) naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez niezastosowanie go w tej sprawie. W niniejszej sprawie pierwszeństwo w stosowaniu mają przepisy ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i ustawy prawo spółdzielcze przed interpretacjami organów podatkowych jak i ustaw podatkowych, które są wiążące wyłącznie w sprawach podatkowych, do których niniejsza sprawa nie należy. Należny fiskusowi podatek, dochodowy od osób prawnych za 2011 r. został zapłacony w całości (w tym i od spornego lokalu użytkowego).

b) przepisu art. 42 §2 i §9 ustawy prawo spółdzielcze przez jego niewłaściwe zastosowanie tj. przez przyjęcie przez Sąd I instancji, że zaskarżona uchwała nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego jest nieważna jako sprzeczna z ustawą, podczas, gdy Sąd I instancji orzekając wyrokiem z 12.07.2013 r. i stwierdzając nieważność tej uchwały - w jego uzasadnieniu nawet nie wskazał, który przepis jako bezwzględnie obowiązujący i jakiej ustawy został tą uchwałą naruszony, że naruszenie to skutkowało obowiązkiem stwierdzenia nieważności tej uchwały przez Sąd. Przedmiotem tej sprawy nie jest podatek dochodowy od osób prawnych jaką jest Spółdzielnia, lecz sposób sporządzenia przez pozwaną Spółdzielnię sprawozdania finansowego za 2011 r. w rozumieniu przepisu art. 45 ust. 2 ustawy z 29.09.1994 r. o rachunkowości.

Sąd I instancji winien wskazać, w którym miejscu sprawozdanie finansowe jest sporządzone przez pozwaną Spółdzielnię w sposób naruszający przepisy ustawy lub ustaw - ze wskazaniem konkretnego przepisu, który byłby nadto przepisem prawa bezwzględnie obowiązującego. Winien wskazać jakie było to naruszenie i że właśnie ono skutkuje, iż uchwała Walnego Zgromadzenia nr (...) jest nieważna, Takich wskazań zaskarżone orzeczenie nie zawiera. Trudno jest uznać, że przepisem ustawy bezwzględnie obowiązującym są interpretacje organów podatkowych i to przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15.02.1992 r. - skoro należny fiskusowi podatek od osób prawnych został przez Spółdzielnię zapłacony w całości (w tym i od spornego lokalu użytkowego), i nie toczy się w tej sprawie przeciwko Spółdzielni żadne postępowanie podatkowe czy inne. Jest bowiem uprawnieniem Spółdzielni podjęcie decyzji przez jej organy (Zarząd Spółdzielni) czy w przypadku tego lokalu użytkowego będącego odrębnym środkiem trwałym Spółdzielnia będzie naliczać amortyzację zamiast umorzenia. Nie jest więc to jej obowiązkiem.

Nie naliczanie w miejsce umorzenia odpisów amortyzacyjnych nie jest naruszeniem prawa - a jeśli tak, to Sąd Orzekający winien to prawo (przepis) wyraźnie wskazać. Konsekwencją tego błędnego rozstrzygnięcia w postaci ustalenia nieważności uchwały nr (...) - było ustalenie nieważności uchwały nr (...) w sprawie podziału nadwyżki bilansowej, której Sąd I instancji nawet bliżej nie badał - powołując się jedynie na błędne dane liczbowe co do kwoty zysku do podziału ustalonego przez Spółdzielnię za 2011 rok na kwotę 2.904,57 zł brutto i 2.352,57 zł netto - co nie jest prawdą;

c) naruszenie art. 19 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości poprzez pominięcie przyjętych przez Spółdzielnię zasad (polityki) rachunkowości, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w związku z art. 12 ust. 1, 2, 4 i 5 poprzez pominięcie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych, otwarcia ich, ostatecznego, zamknięcia i nieodwracalnym braku możliwości dokonywania i zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe jak to ma miejsce w tej sprawie za 2011 rok - co Sąd I instancji całkowicie pominął orzekając nieważność uchwały nr (...) jak i uchwały nr (...) jako prawnej konsekwencji nieważności uchwały nr (...) oraz w związku z art. 4 ust. 1, 2 i 3 ww. ustawy, który nakazuje zdarzenia i operacje finansowe ujmować w księgach rachunkowych i wykazywać w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną - przez co nie ma możliwości zastąpienia odpisów

umorzeniowych, które stosowała Spółdzielnia i zapisywała je w księgach rachunkowych odpisami amortyzacyjnymi. Stosowania odpisów amortyzacyjnych do tego lokalu użytkowego Spółdzielnia nigdy nie ustaliła (nie podjęła decyzji o naliczaniu odpisów amortyzacyjnych);

d) naruszenie przepisów ustawy z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych przez przyjęcie przez Sąd obowiązku amortyzacji takiego lokalu użytkowego podczas gdy ustawa ta takiego obowiązku nie nakłada na Spółdzielnię w sposób bezwzględnie obowiązujący. Spółdzielnia ma bowiem wybór decydując o umorzeniu lub amortyzacji zgodnie z interpretacją indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w B., sygn. (...) z 12.11.2009 r.

Żaden więc z przepisów tej ustawy nie nakłada bezwzględnego obowiązku naliczania amortyzacji. Jest to prawo Spółdzielni, a nie jej bezwzględny obowiązek, którego naruszenie skutkowało nieważnością uchwały nr (...).

2) sprzeczność w ustaleniach faktycznych Sądu mające wpływ na treść wyroku w tej sprawie poprzez pominięcie przez Sąd I instancji:

- wszystkich dowodów załączonych do pism procesowych pozwanej, a zwłaszcza dokumentów dotyczących finansowania budowy kotłowni i spornego lokalu użytkowego wkładami budowlanymi, a zwłaszcza pisma procesowego z dnia 31.01.2013 r. i załączonych dowodów, że sfinansowanie dwubryłowego budynku kotłowni i lokalu użytkowego odbyło się wkładami budowlanymi członków. W dacie, gdy ww. budynek był budowany Spółdzielnia nie otrzymała jeszcze żadnego kredytu. Spółdzielnia posiadała środki na funduszu udziałowym, zasobowym i wkładów budowlanych;
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią obowiązujących przepisów polegającą na przyjęciu przez Sąd, iż Spółdzielnia miała bezwzględny obowiązek amortyzowania tego lokalu użytkowego (środka trwałego) podczas gdy taki obowiązek nie wynikał z żadnego przepisu w randze ustawy - i Sąd go nie wskazał wydając wyrok w tej sprawie.

3) oparcie wyroku w tej sprawie na błędnej opinii biegłego mającej wpływ na wynik sprawy poprzez powielenie przez Sąd I instancji błędów i nieścisłości biegłego tak w jego opinii jak i uzupełnieniu tej opinii jak i w złożonych przez biegłego wyjaśnieniach na rozprawie - poprzez przejście za biegłym jego błędnej oceny tak stanu faktycznego jak i prawnego, poprzez błędne lub nieścisłe odpowiedzi biegłego na postawione przez Sąd wszystkie pytania zawarte w opinii biegłego tj.:

- biegły w odpowiedzi na pytanie 1 pominął fakt, iż spłata kredytu udzielonego Spółdzielni na tę inwestycję była sfinansowana w sposób wskazany w art. 6 ust. 2 usm (funduszem udziałowym, zasobowym lub wkładami budowlanymi członków, gdyż innych wolnych środków obrotowych Spółdzielnia nie miała;
- w odpowiedzi na pytanie 2 - całkowicie bezpodstawnie i sprzecznie ze stanem faktycznym biegły przyjął mimo braku w aktach sądowych kartotek oraz tabeli amortyzacji i umorzeń (o których dostarczenie nie wystąpił do Spółdzielni) - i stwierdził, że dla tego lokalu użytkowego „została naliczona amortyzacja w wysokości 1.860 zł” podczas, gdy Spółdzielnia nigdy nie naliczała tej amortyzacji lecz tylko umorzenie.

To samo dotyczy kwoty 1.860 zł w roku 2010. Spółdzielnia także nigdy nie podejmowała decyzji o naliczaniu amortyzacji, a nadto, że jest to jej uprawnienie a nie obowiązek. Decyzja bowiem w tej sprawie należy do Spółdzielni (nie do organu podatkowego, nie do biegłego itd.);

- w odpowiedzi na pytanie 3 brak jest podstaw prawnych do wyrażenia takiej odpowiedzi (opinii), gdyż żaden przepis ustawy o rachunkowości czy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w sposób bezwzględny nie nakłada na Spółdzielnię obowiązku amortyzacji tego środka trwałego. Biegły nigdzie takiego przepisu nie wskazał w żadnej z ustaw. Uczynił to gołosłownie i bez podstawy prawnej;
- w odpowiedzi na pytanie 4 - wynika, że kwota wyliczona przez Spółdzielnię jako umorzenie 1.860 zł rocznie jest poprawna. Ewidencja tej kwoty jest poprawna. Poprawne też jest nie zaliczenie tego umorzenia do kosztów

uzyskania przychodów. Podatek więc należny fiskusowi został przez Spółdzielnię wyliczony poprawnie. Zatem opinia biegłego w tej sprawie jest bezzasadna;

- w odpowiedzi na pytanie 5 - niezależnie od różnych interpretacji zasobów mieszkaniowych ww. wymieniony lokal był traktowany przez Spółdzielnię jako lokal użytkowy. Był też wprowadzony na ewidencję środków trwałych jako odrębny środek trwały. Spółdzielnia dokonywała jego odpisów umorzeniowych w poprawnej wysokości, zaś przychód z najmu był opodatkowany podatkiem dochodowym i był wykazany w deklaracji CIT-8 oraz był uiszczony na rzecz fiskusa.

Oznacza to, że Spółdzielnia wykonała wszystko zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie miała bezwzględnego obowiązku naliczania od tego lokalu amortyzacji, więc jej nie naliczała. Takim postępowaniem niczym nie naruszyła żadnych przepisów ustaw bezwzględnie obowiązujących.

4) nie wyjaśnienie okoliczności faktycznych oraz prawnych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy takich jak:

- przyjęte przez pozwaną zasady (politykę) rachunkowości w świetle których, mając na względzie postanowienia przepisu art. 6 ust 2 ustawy z 15.12.2000 r, o spółdzielniach mieszkaniowych, pozwana Spółdzielnia mogła od tego lokalu liczyć umorzenie, a nie amortyzację. Spółdzielnia bowiem nie podjęła decyzji o naliczeniu amortyzacji od tego lokalu użytkowego - a jest to jej uprawnienie a nie obowiązek,
- stosunek przepisów art. 6 ust. 2 ustawy z 15.12.2000 r. ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych do treści przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych - art. 16 a - 16 m w tym do treści przepisu art. 16 c pkt 2 oraz przepisu art. 17 ust. 1 pkt 44 tej ustawy.

Wskazując na powyższe podstawy pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia, ewentualnie - po przeprowadzeniu przez Sąd II instancji postępowania dowodowego - wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości.

Wniosła również o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania za I instancję oraz kosztów postępowania za instancję apelacyjną, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz kosztów dojazdu pełnomocnika pozwanej na rozprawę apelacyjną.

Ponadto wniosła o przeprowadzenie dowodu ze:

- Statutu Spółdzielni na okoliczność co jest przedmiotem statutowej działalności pozwanej Spółdzielni,
- zasad polityki rachunkowości przyjętych przez Spółdzielnię obowiązujących tę Spółdzielnię - na okoliczność iż Spółdzielnia nigdy nie podjęła decyzji o naliczaniu amortyzacji od tego lokalu użytkowego natomiast podjęła decyzję o jego umorzeniu i takich umorzeń dokonywała - wbrew temu co ustalił (nieprawidłowo) biegły w swej opinii,
- interpretacji indywidualnej Dyrektora Izby Skarbowej w B. Sygn. (...) potwierdzającej stanowisko Spółdzielni, iż wybór naliczania amortyzacji środka trwałego czy jego umorzenia w sytuacji prawnej tego lokalu użytkowego należy do Spółdzielni.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest zasadna.

Zasadnym jest zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 i 2 ustawy Prawo spółdzielcze, aczkolwiek w nieco innym zakresie niż określiła to powódka.

Istotnym przy rozstrzygnięciu zasadności powództwa jest ustalenie zakresu kognicji sądu przy stwierdzeniu nieważności uchwały nr (...) dotyczącej zatwierdzenia sprawozdania finansowego pozwanej spółdzielni za 2011 rok.

Zgodzić się tutaj należy z sądem I instancji, że od oceny zgodności z prawem uchwały nr (...) zależy ocena tej zgodności uchwały nr (...) dotyczącej podziału zysku i z pozostałej działalności pozwanej Spółdzielni za 2011 rok.

Jeżeli bowiem za zgodny z prawem uznana zostanie uchwała nr (...) to tym za zgodną z prawem należy uznać uchwałę nr (...), gdyż druga z tych uchwał dotyczy wykonania uchwały pierwszej.

Sąd I instancji za powódką szeroko rozważa prawidłowość naliczania odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych znajdujących się w zasobach spółdzielni.

Przedmiotem uchwał, których stwierdzenia nieważności domaga się powódka, nie jest przecież sposób i prawidłowość czynienia odpisów amortyzacyjnych, a to powódka kwestionuje podnosząc, że były czynione wadliwie przez spółdzielnię - niezgodnie z prawem, lecz zatwierdzenie sprawozdania finansowego spółdzielni.

Powódka nie wykazała, by zaskarżone uchwały zostały podjęte z naruszeniem wymogów formalnych i merytorycznych przewidzianych ustawą Prawo spółdzielcze, a także, by treść samej uchwały była sprzeczna z przepisami ustawowymi lub statutowymi.

To same uchwały mają być sprzeczne z ustawą.

Powódka uczestniczyła i to bardzo czynnie, co wynika z protokołu Walnego Zgromadzenia Spółdzielni, podczas którego podjęto sporne uchwały.

Nie podnosiła w toku całego postępowania zarzutów formalnych co do podjętych uchwał dotyczących np. trybu podejmowania i głosowania tych uchwał.

Nie narusza prawa samo zatwierdzenie sprawozdania finansowego. Zgodnie bowiem z art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo spółdzielcze jego zatwierdzenie należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

Powódka nie kwestionuje także prawidłowości pod względem rachunkowym podanych w sprawozdaniu kwot, czy też prawidłowości przeniesienia ich i wyliczenia wynikających z dokumentacji rachunkowej pozwanej spółdzielni.

Kognicją sądu przy rozważaniu prawidłowości zatwierdzenia sprawozdania finansowego jest sprawdzenie jego prawidłowości pod względem formalnym, a merytorycznym o tyle, o ile wykazane zostaną nieprawidłowości, niezgodności z dokumentacją księgową, rachunkową w niniejszej sprawie pozwanej Spółdzielni, czego powódka nie wykazała, a wręcz nawet nie podnosiła.

Prawidłowość co do zasady naliczania lub nienaliczania odpisów amortyzacyjnych przy określonych środkach trwałych znajdujących się w zasobach Spółdzielni nie dotyczy prawidłowości sprawozdania, lecz prawidłowości prowadzenia księgowości.

Zasadność prawidłowości naliczania odpisów amortyzacyjnych nie dotyczy zatem kwestii związanych z prawidłowością podjęcia uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

Prawidłowość naliczania tych odpisów może być przedmiotem badania w postępowaniu skarbowo-administracyjnym (urzędy skarbowe).

W tej sytuacji, mając apelację pozwanej za zasadną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił.

Orzeczenie o kosztach za I i II instancję Sąd Apelacyjny oparł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z §10 ust. 1 pkt 1 (za I instancję) w związku z §12 ust. 1 pkt 2 (za II instancję) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 490) z uwzględnieniem kosztów dojazdu pełnomocnika pozwanej na rozprawę apelacyjną w kwocie 299,22 złotych oraz kosztów zaliczki na biegłego w kwocie 250 złotych.

E. Skotarczak E. Buczkowska-Żuk M. Sawicka